

ВАРНЕНСКИ

КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просеѣтното Икономическо Дружество Варненски Коренякъ

Броя Год. абонаментъ 25 лв.
1 лв. Излиза двуседмичноРедакция и администрация въ клуба
— Варна, 6-й Септември № 29.Обявления се приематъ
по споразумение Броя
1 лв.

Общото събрание на Д-во „В. Коренякъ“

На 28 мартъ, т. г. Варнен. Култ. Просв. Икономич. Д-во „Варненски Коренякъ“ ще има своето годишно събрание, въ което ще се даде отчетъ за дейността на дружеството. Тая дейностъ ще трѣбва да бѣде преценена отъ членоветъ следъ обсъждане, за да може да се вземе поука отъ изминатия нѣтъ и да се начертае нѣтъ, който трѣбва да се следва за напредъ.

Настоятелството на дружеството работи при особенни трудни условия, защото то започна своята дейностъ безъ средства и съ малкъ брой членове. Трѣбваше да се развие дейностъ, която да привлече къмъ дружеството повече варненци мислящи за нашия градъ, трѣбваше да се търси съдействие отъ лица, които можеха да служатъ на дружественитѣ цели, трѣбваше да се посрѣщатъ доста разходи, свързани съ постигане на задачите, които настоятелството си бѣ начертало.

Настоятелството на дружеството даде онова, което можеше да даде въ кръга на възможноститѣ. Желанията на настоятелството ще си останатъ само желания, ако не се указва и необходимото съдействие отъ самитѣ членове на дружеството.

Тая подкрепа на ръководящото тѣло ще трѣбва да бѣде обещана, ще трѣбва да бѣде дадена въ общото събрание на дружеството, което ще стане на 28. III. т. г. отъ членоветъ, ако тѣ съзнаватъ своя дългъ ако тѣ иматъ присърдце целитѣ на дружеството, ако тѣ мислятъ за благо на своя градъ. Нека не се забравя, че чрезъ дружеството се работи за издигане на гр. Варна, за неговото просъщване и напредъкъ.

Чрезъ постоянство и трудъ ще успѣе нашето дружество, но само тогава, ако има подкрепата и на членове и на гражданството.

С. Спировъ — София.

Още по въпроса за бъдещето на Варна.

Въ колонитѣ на в. „Варненски Коренякъ“ се появиха последователно две статии, третиращи болния въпросъ „Бъдещето на Варна“ — първата отъ г. Борисъ Сакжзовъ, секретеръ на сдружението на варненскитѣ индустриалци подъ заглавие: „Индустрията въ гр. Варна и околността му“ и втората отъ г. Я. Романчукъ, бившъ варнен. градски библиотекаръ подъ заглавие: „По въпроса за бъдещето на гр. Варна“.

И дветѣ статии прочетохъ съ внимание и като човѣкъ, който е свидетелъ на стопанския възходъ и залѣзъ на гр. Варна, както и на новата ориентировка, която се даде следъ дветѣ нещастни войни на стопанското развитие на тоя градъ, счетохъ за неизлишно да изкажа и азъ скромното си мнение по тоя жизненъ за варненци въпросъ.

Г. Сакжзовъ, следъ като описва развоя на индустрията въ гр. Варна и околността му, отъ освобождението до днесъ заключава, че колосалния успѣхъ на индустрията презъ последнитѣ 25 години е едно сериозно указание — на кжде трѣбва да бѣде насочена стопанската политика на мѣродавнитѣ кръгове, за да се възвърне предишния стопански просперитетъ на града.

Г. Романчукъ, оставяйки на компетентни специалисти да се занимаватъ съ сложния въпросъ — какво Варна може да очаква отъ своята индустрия и свързвайки го съ въпроса за евентуалното създа-

ване на „Свободна зона“ въ Варна поддържа заключението си въ единъ отъ предишнитѣ броеве на вестника, че Курорта ще трѣбва постепенно да се измѣсти отъ града къмъ лозята, манастиря „Св. Константинъ“ и Узунъ-Кумъ, защото индустрията и търговията сѣ биле несъвмѣстими съ курорта.

Страхътъ на г. Романчукъ отъ индустриализирането на Варна и отъ свободната зона ми напомня приказката на Настрадайнъ Ходжа съ теслата. Констатацията на г. Сакжзовъ за ползата отъ индустриализирането на Варна за стопанския му просперитетъ не може освенъ да ни радва. Обаче, реализирането на изказанитѣ отъ него надежди, както и въпроса за създаването на свободна зона въ Варна сѣ въпроси далечни, та нѣма защо да биемъ тревога и да бързае да измѣстимъ курорта чакъ до Узунъ-Кумъ, до като още не е стѣпилъ здраво на краката си тамъ, кждето се намира сега. Грѣшката, която се направи на времето си съ безразборното раздаване на мѣста на разни д-ства около манастиря „Св. Константинъ“, както и удѣлжаването на курорта къмъ Узунъ-Кумъ, не бива да се повтаря.

Нека добре се запомни, че гр. Варна не ще възвърне предвоенното си търговско положение безъ Добруджа, която поглѣгаше $\frac{3}{4}$ отъ вноса му. Нито индустрията, нито свободната зона, нито курорта по отдѣлно ще бждатъ въ състояние да създадатъ благоденствие за едно 80 хилядно население, но тритѣ фактора наедно все ще допринесатъ много повече, отколкото всѣки отъ тѣхъ по отдѣлно.

Ето защо, безъ да пренебрегваме и безъ да омаловажаваме значението нито на единъ отъ тѣхъ за стопанския просперитетъ на Варна, нека, проучвайки по-основно въпроса за индустриализирането на града, както и тоя за създаването на свободна зона, да спремъ повече вниманието си върху най-актуалния за сега въпросъ — издигането на Варна въ модеренъ курортъ отъ европейски масштабъ.

Въ едно, може би, е правъ г. Романчукъ, че гр. Варна на времето си бѣ обявенъ за свѣтовенъ модеренъ курортъ малко прибрзано, безъ да притежава необходимитѣ условия, на които трѣбва да отговаря единъ такъвъ курортъ.

Всѣки знае, че когато Варна бѣ обявенъ за свѣтовенъ курортъ липсваха му най-сжщественитъ условия, а именно: достатъчна вода и удобства. Не сѣ само модернитѣ бански съоръжения и хубавия плажъ, които привличатъ лѣтовници, особено такива отъ по-богатитѣ общественни слоеве. Не трѣбваше да се забравя, че морскитѣ курорти сѣ повече за здрави и богати хора, отколкото за болни, кждето лѣкуватъ търси отмора и развлѣчения презъ лѣтнитѣ горещини. И тази е една отъ причинитѣ, загдето варненския курортъ отъ година на година губи предишната си по-богата клиентела, която се замѣства почти изключително съ дребно-буржоазна, рекрутирана отъ дребни търговци и чиновници.

За щастие една отъ най-сжщественитъ нужди на курорта е вече задоволена съ снабдяването на града съ изобилна вода.

Втора не по-малко сжществена нужда ще се задоволи съ построяката на модеренъ хотелъ, за който споменува г. Кмета на Варна въ недавнашнитѣ си изявления предъ представителитѣ на тукашния печатъ. Казино вече имаме. Остава още да се създадатъ повече и разнообразни забавления за лѣтовниците, да се регламентира службата по посрѣщане и настаняване лѣтовниците на квартира и храна, въ която да се включатъ и чужденцитѣ, водачи на групи, да се усилятъ санитарния контролъ презъ сезона надъ хотелитѣ, ресторантитѣ, частнитѣ квартири и вилитѣ, да се нормиратъ на време ценитѣ на хотелитѣ, частнитѣ квартири и вили следъ като се категоризиратъ и която нормировка строго да се съблюдава, за да се премахне легендата, че варненския курортъ е скѣпъ и недостѣпенъ за всѣка кесия.

Като се прибавятъ къмъ изкуствено създаденитѣ условия и естественитъ красоти и преимущества на Варна и околноститѣ му, както и една добре организирана и на време направена пропаганда, а не презъ м. юний, както е било до сега и не сѣ проспекти като миналогодишнитѣ, варненския курортъ ще може да разчита на по-добъръ успѣхъ.

Нека цѣлото гражданство и отдѣлни стопански съсловия се проникнатъ отъ съзнанието, че благоденствието на града е тѣхно собствено благоденствие и да дадатъ необходимата подкрепа на Общин-

ската управа и дурги мѣродавни институти въ тѣхнитѣ инициативи, целящи подобрието и модернизирането на курорта. Най-добритѣ пропагандатори на курорта ще бждатъ ония лѣтовници, които сѣ доволни отъ лѣтуването си и които ще си заминатъ съ предварително решение да се върнатъ пакъ.

Архим. Иннокентий

Посрѣщането на сръбския князь
Миланъ IV Обреновичъ въ
гр. Варна.

(Изъ архива на Варнен. нар. музей).

По въпросното посрѣщане варненския руски вице-консулъ съ тайно писмо № 38 отъ 18 априлъ 1874 г. ето какво пише на руския генералъ-ленъ консулъ А. Н. Мошкинъ въ Русе:

М. Г.

Александъръ Никифоровичъ,

Имамъ честь почитателно да донеса до сведения на Ваше Превъзходителство, че отъ страна на мѣстнитѣ турски военни и граждански власти, бѣ оказанъ на сръбския князь Миланъ IV Обреновичъ най-тържественъ приемъ, който не отстъпваше по своя блѣсъкъ при посрещането на царски особи, които преминавали презъ Варна за Цариградъ.

Цѣлата турска войска, която се състоеше, освенъ мѣстнитѣ топчии (артилеристи) отъ баталиона пехота, бѣха извадени отъ казармитѣ и разположени по баталионно надлъжъ по желѣзопѣжната линия, като се почне отъ гарата до самия спускъ на морето.

Както войската, тъй сжщо и нейнитѣ началници, всички бѣха въ парадна униформа съ знаци и ордени.

На барикадера на гарата, освенъ баталионътъ войска, Негова Свѣтлость посрещна Г. Христичъ, комисарътъ на Портата Етхемъ-бей, варненския мютесарифъ съ всички председатели и членове на мѣстното управление и старейтѣ на мюсюлманскитѣ и немюсюлманскитѣ общини, както и началницитѣ на мѣстнитѣ войски.

Въ това време, когато влакътъ следъ 10 минути престояване на гарата, дѣто се представяха на Негова Свѣтлость мѣстнитѣ началници, мръдналъ по направление къмъ морето, отъ варненскитѣ батареи салютоваха княза съ 21 орждейни гърмежи. Отъ мѣстнитѣ чуждестранни агенти, никой не отиде за посрѣщане на князя. Въобще отъ посрѣщането, както лично Негова Свѣтлость, така и всички, които го съпровождаха, останаха твърде доволни, което не пропусна г. Маринковичъ да съобщи телеграфически въ Бѣлградъ; въ сжщата вечеръ, съ своитѣ другари, двамата донесоха въ Бѣлградъ и Цариградъ въ два вестника: „Levant Times“ и „Turquie“ скрепени първата дописка съ подписа на Маринковича, а втората — съ Райовича (Ахмедъ), които ми бѣха връчени отъ г. Христичъ за изпращане по назначение.

Лѣтописна бележка за гр. Варна.

Авторът на първата българска печатна книга, покойният Никополски католически епископ Филип Станиславов, роден в с. Орѣшъ, Свищовско, който през XVII вѣкъ е преброял България нѣколко пѣти отъ единия до другия край, въ единъ свой докладъ, е далъ кратки сведения и за нашия градъ. Извлечения отъ тоя докладъ е издаденъ отъ банатския българинъ о. Евсевий Ферменджинъ, въ твърде ценната му книга „Acta Bulgariae ecclesiastica“.

Докладътъ е отъ 1659 г. Ето що се пише въ него за Варна:

Този градъ ималъ хубаво и широко пристанище. Билъ търговски центъръ за всички източни страни на Европа и Азия.

Католици имало 25 души дубровчани. Нѣмалъ ни църква, ни училище. И тукъ, отъ време на време, служелъ Филипъ Станиславовъ въ частни кѣщи.

Православни имало 1,700 души, тѣ имали 8 църкви.

Турцитѣ били 4,000 души; имали 7 джамии.

Календаръ „Св. Кирилъ и Методий“ за 1937 г.

Ж. Ж-въ

Нѣколко думи за произхода на мѣстнитѣ татари.

Великитѣ исторически движения на Ченгизъ-Ханъ, водачъ на монголцитѣ, дадоха на историцитѣ предметъ за изследване етническитѣ племена. Задава се въпросъ, дали въ тѣзи монголски движения сѣ вземали участие и други племена? Лѣтописцитѣ, Бержамонъ, въ труда си „Traité de la Tartarie“ (1634 год.) и други, казватъ, че тѣзи движения въ XIII в., които сѣ вѣдвали тогава ужасъ въ сѣрдцата на европейцитѣ, не сѣ били извършени отъ еднакви, чисти, етнически народи. Твърде трудно е да се узнае, кои сѣ действително етническитѣ съставки на монголскитѣ орди, които сѣ вземали живо участие въ историческитѣ движения на Ченгизъ-Ханъ и неговитѣ наследници. Гибонъ въ съчинението си „Упадакъ и паданieto на Римъ“, гл. XIV, дава ги обширни сведения за разпредѣлението на дивитѣ племена отъ Азия и тѣхнитѣ движения къмъ Западъ до толкова, до колкото се досѣчатъ до европейската история. Едни историци подържатъ, че въ огромнитѣ орди на Ченгизъ-Ханъ е имало *Татари* и следователно причисляватъ

ги къмъ монголското племе; други историци подържатъ, че татаритѣ сѣ туранско племе. Д-ръ Латамъ, въ труда си „Човѣкъ и неговото преселение“, забелязва, че това разпредѣление е неправилно. Следъ щателно изучаване за татаритѣ положително може да се твърди исторически, че тѣ не сѣ туранци, нито монголци. Племето на татаритѣ представлява отъ себе си етнически една целостъ, и като такава тя е преминала, както казва Тибонъ, отъ Азия въ Европа и днесъ се знае то подъ името татари. Тѣ сѣ имали обширно царство, което е пропаднало отъ нашествието на други племена, особено отъ нашествието на монголското племе Татаритѣ, следъ това, сѣ се разпрѣснали: Ченгизъ-Ханъ завлякълъ една частъ, друга частъ се отправила къмъ югъ, въ сѣрдца и източна Русия и най-после въ Балканския полуостровъ. Географическото разпредѣление на татаритѣ е значително, но ние ще изложимъ накратко, както историцитѣ ги разпредѣлятъ на четири главни групи: татаритѣ на Алтай, сибирскитѣ татари, кавказскитѣ татари и европейскитѣ татари.

Нѣма да се занимаемъ съ другитѣ групи, а ще кажемъ нѣколко думи за четвъртата група — европейскитѣ татари. Последнитѣ сѣ многобройни въ земята на древна Русия — отъ Уралъ до Литва, покрай брѣговетѣ на Волга, отъ Казанъ до Астраханъ. Кримъ, почти цѣлиятъ, може да се счита като татарска областъ. Татаритѣ на Литва и Полша не сѣ днесъ многобройни. Въ 1397 г. татаритѣ въ Литва сѣ дошли като пленници. Следъ три години Витолдъ е повикалъ голѣмо число татари, за да отблъснатъ тевтонското нападение. Въ 1631 г. числото на татаритѣ въ Литва е възлизало на 100,000 души. Сигизмундъ III, като се възкачилъ на престола, почналъ да ги преследва и тѣ сѣ били принудени да се изселятъ: едни отишли въ Кримъ, други въ Мала Азия. Татаритѣ въ Казанъ сѣставляватъ цѣлостъ, особено въ областта на долното течение на р. Окъ. Тѣ сѣ заселили тука презъ XIII в. Татаритѣ на Астраханъ произхождатъ отъ „златната орда“ на Ченгизъ-Ханъ.

Татаритѣ въ Кримъ сѣ източникъ въ различни времена на внушителни количества емигранти въ Балканския полуостровъ, особено въ Добруджа.

Етнографитѣ раздѣлятъ татаритѣ отъ Кримъ на три групи: степнитѣ татари, планинцитѣ, и крайбрѣжнитѣ. Първата група се считатъ като истински потомци на Ногай, а дру-

гитѣ сѣставляватъ смѣсъ, въ която има кръвъ отъ всичкитѣ народи, които сѣ населявали крайбрѣжието на Черно море. Това схващане на нѣкои етнографи за тази смѣсъ трѣбва да се приеме за много пресилено.

Какъ могатъ да се разпознаятъ тѣзи различни татари отъ казанитѣ групи? — Татаритѣ отъ степитѣ по ръстъ сѣ низки, черепътъ имъ не е издигнатъ, не е продълговатъ, както на крайбрѣжнитѣ. Ние ще приведемъ мнѣнието на английския писателъ Причардъ, въ труда му „Изследвания въ физическата история на човѣчеството“ (1837 г.), на стр. 287 дѣто казва: „всички турски племена, които още постоянствуватъ въ тѣхния древенъ скитически животъ и се скитатъ въ безплоднитѣ и студени пустини на Туркестанъ иматъ *монголски ликъ*; днесъ може да се срещнатъ такива у ногитѣ въ Кримъ. Забелязва се, че формата на тѣлото у различни племена се различава по скоро отъ влиянието на живота, който водятъ и обичаитѣ, отколкото отъ климата“.

Кониовъ, руски писателъ, въ съчинението си „Етнография на Персия“ (1866 г.) не се съгласява съ заключението на Причардъ, който ако сѣе въдѣбочилъ въ изследванието си, би намѣрилъ, че навсѣкжде, гдето татаритѣ сѣ дошли въ съприкосновение съ друго население, тѣхнитѣ типъ се подобрявалъ. Питардъ, въ труда си „Подемътъ на човѣчеството“, стр. 468, отхвърля това заключение на Кониовъ, като казва, че „татаритѣ сѣ мюсюлмани и нѣма доброволно да се съединятъ съ етнически групи, които не принадлежатъ на сѣщата вѣра, освенъ на тѣхната. Следователно, смѣшението на татарската кръвъ съ индо-европейската или съ семитическа кръвъ се явява проблематична“. Другъ писателъ Кларкъ, въ съчинението си „Пѣтешествие въ Русия, Татария и въ Турция“ (1813 год.), т. III, пише: „ногитѣ, народъ твърде различенъ отъ кримскитѣ татари, могатъ да се различатъ веднага съ тѣхния кѣжръстъ, съ тъменъ меденъ, почти черенъ цвѣтъ на лицето“. Паласъ, нѣмски писателъ („Историята на монголския народъ“ — 1776 год.) различава две татарски племена: ногитѣ и планинцитѣ. Последнитѣ по външностъ приличатъ на турцитѣ и на татаритѣ отъ Костромъ и Ярославъ. Питардъ (стр. 373) казва, че не може да се твърди, както се изразява Кларкъ, че ногитѣ представляватъ между татаритѣ монголския типъ. Колкото съмъ наблюдавалъ татаритѣ въ Балканския полуостровъ особено въ Добруджа,

идвамъ до заключение, че отъ физическо становище, ордата на Ногай е била съставена отъ една етническа съставка, въ която отношението на монголитѣ къмъ другитѣ татари не е било голѣмо.

Днешнитѣ татари иматъ черни коси, и никакъ не руси. Носъ правъ, безъ мустаци или съ малки мустаци, безъ брада, ръстъ кѣжръ. Тѣзи татари живѣятъ въ Добруджа, кждѣто сѣ се преселили отъ Кримъ, и отъ тамъ сѣ се преселили въ нашия градъ. Лицето имъ е плѣтно, бузитѣ изпъкнали, разстоянието между очитѣ е голѣмо, клепачитѣ сѣ тежки, малкъ ръстъ, уши малко голѣмички. Татаритѣ, живущи между турцитѣ, лесно се разпознаватъ по горнитѣ белези. Отъ Добруджа се преселили мѣстнитѣ татари, т. е. се изселили отъ Кримъ, и се наричатъ Кримски татари.

СТЕФАНИЯ КР. МИРСКА

(Биографични бележки)

Стефания Кр. Мирска е родена на 1 май 1858 г. Баща ѝ Никола Икономовъ е роденъ въ Жеравна презъ 1820 год. Учителствувалъ отъ 1841 до 1846 г. въ гр. Шуменъ, после въ Разградъ до 1852 год.

Отъ 1860 — 1864 г. е билъ класенъ учителъ. Презъ 1866 г. заминалъ за Русе, гдето е учителствувалъ до 1873 год. въ Девическото училище. Върналъ се въ Разградъ и презъ 1874 г. е билъ ржкоположенъ за, свещеникъ и после билъ протонотарий. При идване на руситѣ е билъ назначенъ за председател на първия Окръженъ съветъ.

Авторъ е на първата земледѣлска печатана книга подъ надсловъ „Земледѣлие“, печатана въ Бѣлградъ въ 1853 год.

Игралъ е видна роля по възраждането въ Разградъ и е участвувалъ въ учредителното Народно Сѣбрание. Починалъ е въ Разградъ на 27/VII 1897 г. и погребанъ въ църквата.

Майка ѝ Станка Николица е родена отъ Разградъ. Тя е издала въ 1853 год. книгата: „Две приказки за славните жени и за Аза човекомразаца“ отъ Доситей Обрадовичъ като ги е побългарила.

Тя е съзнавала нуждата за просвѣта на женитѣ и сама се нарича „Желателка за женското просвещение“. Въ апела си тя казва „Да уловимъ перото и сека споредъ силата си да гледа да изработи нѣщо за своитѣ дружки...“ (заб. наша — вижъ за нея въ „Вестникъ на женитѣ“ бр. 293 отъ 1/X 1927 г. — статията отъ Дим. Бабевъ).

Д-ръ П. Д. Скорчевъ

(3)

Общъ погледъ на турския езикъ и неговото влияние върху българския народенъ говоръ.

Азъ предчувствувамъ тежестта и сложността на задачата съ която се нагърбвамъ — да изследвамъ и проуча влиянието на турския езикъ върху нашия народенъ говоръ, да го подреда и изложя прегледно и занимливо за нашитѣ читатели. Защото ми предстои да нагазя въ една областъ останала за жалостъ и до днесъ девствена, неизследвана, занемарена отъ нашата наука, тъй както непрочена е останала и занемарена и областта на грѣцкото езиково влияние.

И ето пристъпвайки къмъ разглеждане на турското влияние азъ се чувствувамъ попадналъ изведнажъ въ нѣкакъвъ апокалиптиченъ панаиръ, огроменъ, необозримъ по своитѣ размѣри, гдето шета и се суеитъ гъмжило отъ разноплеменни люде, облѣчени въ шарени вѣсточни одежди, търгуващи и спорящи на неразбрани езици... Но следъ първичната обѣрканостъ постепенно се съвземамъ и се чувствувамъ въ вече не съвсемъ чужда сѣрѣда, почвамъ да разчленявамъ това смѣшение на езици, окоптвамъ се и бодро пристъпвамъ къмъ работа.

Огромно е турското влияние, дълбоко и всестранно*). Съ турщина е нагизната нашата сѣщина, турската речъ е нахлула въ всички области на нашия домашенъ, общественъ, правовъ животъ. Тази турщина е проникнала въ душата и говора изобщо на всички балканци, тя е нашата обща мая, която ни прави да изглеждаме замѣсени отъ едно и сѣщо тѣсто, макаръ и завити на разни краваи. Та българи, сърби и гърци, и власитѣ не по мамотъ — тия грабящи вѣкове поредъ отъ нашата езикова сѣкровищница сѣ задигнали и немалко усвоени отъ насъ турски думи, — та сега ние, всички тия балканци, не имовѣрно много си приличаме, ние еднакво си хитруваме по турски, имаме си еднакви турски названия и вкусъ за сѣрми и говечи, за ке-

*) Отъ нѣкои страни ми се прави упрекъ, че въ статията ми за грѣцкото влияние имало значителенъ дѣлъ отъ пораженоство. Отговарямъ: историческата истина е една и неизмѣнна; нейното търсене и откриване може само да ободри, да напъти и просвѣти нашия духъ. Не е срамно да издиримъ що сме, но е малодушно и недостойно да го криемъ и да не го знаемъ. Истината не ще се промѣни, ако ние си я заслонимъ съ конски наочници; мечката не ще стане овца, ако ние си закриемъ очитѣ. Тѣкмо умствена леностъ и преживяне въ мрака водятъ къмъ неизбѣжно пораженство!

бапи и кюфтета, за пилафи и палтаджани, съ еднакъвъ ишахъ си ядемъ турски халви, баклави и локми; всички ние си имаме нашитѣ турски люкяни и пазари, чаршии, бояджии и балтаджии, Дюстабановци, Дели-Янисовци, Чолакъ-Античи и Бакалоглу Ионовци; всички ние еднакво си правимъ кефъ съ турско кафе, съ севдалинки и кѣчери и — last, not least — всички балканци еднакво се псуваме съ сѣжитѣ турски псувни на съответнитѣ си родни езици, та чрезъ тия именно общи псувни ние сме си близки и сѣ извънбалканскитѣ маджари. Пъкъ това турско влияние не обхваща само балканцитѣ, то прониква и подалеко въ руски и въ полски, та дори и въ нѣмския езикъ, въ който отъ турски произходъ сѣ думитѣ: б а б у ш е н — папуци, б е р г а м о т т е — бег-армудж., б р о н з е — биринджъ, к и о с к , о р а н ж е — наренджъ „неранца“, ш а б р а к е — чапракъ, т. е. покривка подъ сѣдлото на коня, д у д е л н , — дюдюкъ „дюдюкамъ“, х о р д е — орду, „орда“, к а н ч у — камчикъ, к а р б а ч е — кѣрбачъ, т. е. бичъ (отъ бичъ — п а й с е — отъ волска жила, ш а л , т а с е — тасъ, т у л п е , т. е. „лале“, отъ „тюлбендъ“ овитѣ лалеподобно на „турбанъ“ — чалма, д и в а н , к а в и а р — хаваръ, п а л -

л а ш е — палла, т. е. широкъ закривенъ ятаганъ, руски: палашъ; отъ тукъ: палачъ, т. е. който коли съ палашъ, углане — огланъ — момче

Ние видѣхме, че отъ турския езикъ на Аспаруховитѣ първобългари не сѣ останали въ тоя на славянскитѣ българи никакви следи, освенъ нѣколко думи*) и тукъ-тамъ окончателно — „джи“: кѣнигачии (книжовникъ), сокачии (готвачъ). По всичко личи, че завареното отъ Аспаруха въ нашитѣ земи славянско население не ще да е влѣзло въ потѣсни връзки съ малобройнитѣ туркобългари, то е останало чуждо и враждебно на тѣхъ и не е било допустнато въ държавната управа, на него е било гледано безъ голѣмо довѣрие. Омортагъ е билъ гонителъ на славянитѣ, които вече масово сѣ били възприели християнството отъ гърцитѣ и вѣроятно сѣ клонѣли къмъ Византия, обстоятелство което Омортагъ е прозрѣлъ като опасно за здравината на младата българска държава. Вѣроятно въ тия първи времена, като не е съществувало нѣкакво особено близко общаване между туркобъл-

*) Капище; кумиръ бѣлѣгъ, чрътогъ (днесъ: чер-дакъ, перс.) чѣпагъ (днесъ: чепкенъ), бѣлъчугъ (днесъ: бележикъ), пашеногъ (днесъ: баджанакъ) баджъ = голѣма сестра, тояга (днесъ: даякъ).

Родителите сж полагали голѣми грижи за възпитанието и образованието на своите деца. Доказателство за това е факта, че дъщерите им — Дочка, Юрдана, Елена, Атанаска и — айна биле все учителки. Желанието на родителите е било да дадат на дъщерята Стефания образование въ странство, защото още въ първите години се проявила, като добра ученичка, проявяваща голѣма любознателност към науката, за което свидетелствуват подаряваните ѝ книги, като награда за успѣха ѝ, като книгата „Българска старина“ и др.

През м. юний 1870 г. драгоманинът на руския консул въ Русе дѣдо х. Захари Княжски отишелъ при бащата на Стефания и му казалъ, че трѣбва да приготви последната заплата, за да се отправи заедно съ други момичета за Киевъ. Определенъ билъ сборенъ пунктъ дома на баща ѝ и следъ нѣколко дни дошли: Фана Стамболова, сестра на Ст. Стамболовъ Евгения Димиева, сестрина имъ дъщеря, Нина Калудова отъ Котелъ и Кръстина Бацарова отъ Варна съ баща си Никола Бацаровъ, учителъ тогава въ Варна, делигиранъ отъ Никола Даскаловъ, драгоманинъ на руския консул въ Варна, за да води групата въ Киевъ. Групата потеглила съ параходъ и стигнала въ Галацъ, гдето престояла у Евлоги Георгиевъ 1 — 2 дни и следъ това потеглила съ параходъ за Одеса, гдето стигнала и била настанена въ вилата на Николай Мироновичъ Тошкова. Тамъ ги чакала и Христина Желѣзкова отъ Тулча. Следъ двудневно престояване, групата се отправилъ съ трена за Киевъ, като г-жа Тошкова вързала на всички момичета бѣли забрадки, както се вързвали рускините. Въ Киевъ е била заварена и Царевна Миладинова. Следъ нѣколко дни пристигнала и сестрата на Константинъ Стоиловъ, Екатерина Пенева, после Каравелова дошла въ Киевъ една година по-късно и началницата на пансиона Надежда Ивановна Полякова е натоварила Стефания Икономова да ѝ приготви за постъпване направо въ втори класъ. Познаването на Стефания и Екатерина е било още отъ Русе, гдето като деца сж играели постоянно, като сжседки. Една година следъ това сж дошли въ Киевъ и следните българки: Добра Брегова отъ Т. Пазарджикъ, Султана Кушева отъ Македония и Поликсена Панайотова отъ Букурещъ, а сжщо и 5—6 сръбкини, между които и Милица Предичъ, дъщеря на Ана Предичъ тогава учителка въ Е. Джумая. Следъ свършване на пансиона Милица

Предичъ виждаме и като учителка въ Варн. Дев. Гимназия.

Спомените си отъ пансиона Стефания Мирска е написала и сж запазени въ ръкописъ и при другъ случай ще напечатаме, защото представляватъ голѣмъ интересъ.

Стефания свършва съ отличие Киевската Фундуклеевска гимназия, като възпитаница на пансиона на Графиня Левашой, но завръщането ѝ въ България е било невъзможно поради войната. Проявява се руското милосърдие. Стефания съ свои четире другарки оставатъ да следватъ специалния едногодишен педагогически курсъ, който свършва тожже съ отличие, като съ Височайше съизволение на Императрица Мария била награждена съ златенъ медалъ „большаго размѣра“, за което притежава специаленъ атестатъ под № 999. съ който ѝ се даватъ известни привилегии за въ Русия. Запазила е Стефания и всички книги, които е получавала, като награда при завръщане на всѣки класъ.

(Следва).

Влиянието на хранителния режимъ.

Човѣкъ живѣе не съ това, което яде, а съ онова, което смилва.

I. Върху мускулната сила.

Хлѣбътъ е толкова по-малко хранителенъ, колкото е по-бѣлъ. Брашното, на което се отнематъ триците, бива лишено отъ известно количество „глютенъ“ (лепливата му частъ) и варните фосфори, които сж толкова полезни за развитието на костите. Magendie доказалъ, че кучетата хранени съ хлѣбъ и трици, живѣятъ по-дълго, отколкото хранените съ бѣлъ хлѣбъ. Бѣлиятъ хлѣбъ храни по-малко и запича повече, но подхожда повече за диспептиците (хора съ разтресенъ стомахъ).

Мускулната сила не се придобива отъ месото, но отъ хлѣба и триците. Голѣмитъ месоядци вкарватъ въ своя организъмъ много азотни, но не достатъчно вжглени вещества. Бульоните, пихтиите, и месниятъ сокъ, употребени въ голѣмо количество, доставятъ на организма калий и магнезий, които му сж безполезни. Спиртните напитки не само не благоприятствуватъ на смилането, но, напротивъ, действуватъ върху неговите ферменти и ги правятъ бездейни.

Тлъстините и вегетарианскиятъ

режимъ сж производители на мускулната сила и на животинската топлина е *тоя великъ* моторъ на човѣшката машина. Примѣритъ за това сж твърде много: Въ старата Гърция предназначениятъ за занаятието борци (атлети) младежи се хранѣли отъ свето детинство още съ орѣхи, смокини, сирене грубъ хлѣбъ, безъ вино, нито спиртни напитки. Въ Франция, най-силни и здрави сж хората въ областите, гдето се употребява най-много растителна храна (Корсика, Лимузина, Бретанъ). Тиролските ловджии се хранятъ съ говежда лой. Японските кооли по-лесно носятъ своите товари, когато се хранятъ съ вегетариански бѣлткъ. Въ Англия най-силните работници, произходещи отъ северните области (Ланкаширъ и Йоркширъ), се хранятъ съ хлѣбъ, пудингъ и брашно. Въ Русия, работниците трудещи се цѣли 16 часа на денонощие, живѣятъ само съ зеленчукъ, млѣко и черъ хлѣбъ. Египетските работници и лодкари ядатъ дини, лукъ, бакла, леща, хурми и царевича. Въ Съед. Щати, китайците — работници се хранѣли само съ оризъ. Сжщо така се хранятъ и хималайските жители, които сж сжщински херкулесовци. Известни хиндуски племена се хранятъ изключително съ оризъ и могатъ да вървятъ по 50—60 километра на день презъ цѣли три седмици.

II. Върху умствената работа.

Mens sana in corpore sano

Месниятъ режимъ не е благоприятенъ за умствения трудъ. — Вегетарианскиятъ режимъ, напротивъ, затвърдява тѣлото и душата. Той е еднакво добръ, както за работниците на земята, така и за тия на мисълта. Противно на общото мнение, той не претоварва стомаха, понеже последниятъ е предназначенъ за смилането на маслото, а пъкъ смилането на зеленчука става главно въ червата.

Ние живѣемъ въ вѣка на неврастощията, която отъ день на день напредва и се разпространява повече. Хипократъ и Галиенъ никога не сж били съгласни върху причините на тая болестъ. Nuchard, основавайки се на двайсетгодишни опити, твърди, че главниятъ виновникъ на нейното появяване било злоупотреблението съ месния режимъ, толкова много богатъ въ сждосивателни и мускулни тъкани и ченай-доброто лѣкарство за нея е млѣчновегетарианскиятъ режимъ, беденъ откъмъ нуклеини и винаги успокоителенъ за нервната система. Нѣкои упорити безсъници отстъпватъ при употреблението на тоя

хранителенъ режимъ, състоящъ се особено вечеръ, отъ постна чорба, млѣчни работи, прѣсни яйца и, главно, зеленчукъ. Месото е мозъченъ и мускуленъ възбудител; но отъ злоупотреблението съ него предизвиква отпадна на мозъка и на мускулите, та то не винаги е една усилваща (отническа) храна.

III. Върху дългоденствието.

Който се упражнява малко трѣбва и да яде малко. Ако яде много то той е застрашенъ отъ апоплексия (дамла), подагра, пѣсъкъ, захарна болестъ, затлъстяване. Затова иматъ нужда отъ много мускулни упражнения хората на канцелариите, на мисълта, търговията, още повече затова, че човѣкъ смилва, може би, толкова, както е казалъ Chomel, съ своите крака, колкото и съ своя стомахъ, и че мускулното упражнение е едно важно за изхвърлянето на токсинните сръдства.

Извънъ светиите и църковните Отци, много калугери, умрѣли въ много напреднала възраст, ние можемъ да споменемъ и много други примѣри на чудно дългоденствие: Прочутиятъ Корнаро, въпрѣки своята слаба, крехка и болнава натура, живѣлъ до 100 год. възраст и би могълъ на живѣе още дълго, благодарение с а м о на вегетарианския режимъ, ако не бѣше се заразилъ и умрѣлъ отъ чума. Мнозина велики мислители и писатели сж били малко-много вегетарианци и сж умрѣли много стари: Невтонъ, който при написването на *Оптика* си, се хранѣлъ съ хлѣбъ, зеленчукъ и вода; Франклинъ Волтеръ, Жанъ Жакъ Русо, Ламартинъ и много други.

Вегетарианскиятъ режимъ дава дългоденствие, понеже не изхабява организма и защото предава на човѣка невъзприемчивостта къмъ известни болести, докато противниятъ режимъ, ги предизвиква много, както изказахме по-горе. Холерата и жълтата треска не нападали толкова често и много, вегетарианците. Артериосклерозата много сърдечни болести, бѣбречните и чернодробните страдания се развиватъ подъ влиянието на хранителното отравяне.

П. Н. Антоновъ.

КООПЕРАТИВНА ТЪРПИМОСТЪ.

На 27 февруарий т. г. въ гр. София се състоя конференция на представителите на винарските кооперации.

Въ тази конференция бѣха представени почти всички винарски кооп-

гарските владетели и покорените славяни, въ своите сношения първите, бидейки малко на брой, ще да сж усвоили славянския езикъ, тъй както е и довчера случаятъ съ шопи и македонци, гдето покорителите-турци сж се видѣли принудени да усвоятъ славянския говоръ.

Едва отъ Бориса нататъкъ нашата държава взема по-определенъ славянски обликъ, та Борисъ се е видѣлъ принуденъ, насаждайки християнство и славянство въ държавата си, да избие ведно съ семействата имъ петдесетъ отъ най-видните туркобългарски боляри, които сж упорствували и яко сж държали за своята турчина, въбра и привилегии. Имайки предъ видъ тѣзи обстоятелства, трѣбва да приемемъ, че славянобългарите сж смѣтали Аспаруховия езикъ за погански и грижливо сж го отбѣгвали въ своите писания. Дали и какви следи сж останали отъ тоя туркобългарски езикъ *говоримия* езикъ на следоборисовите славянобългари ние днесъ вече не можемъ да знаемъ. Прозвището „Шишманъ“ на последните наши царе наистина е турско (шиш-мек — издуваема, надебелявама: „шишко“) обаче то може да бжде куманско.

И тъй турското езиково влияние започва у насъ съ покоряването на България отъ османлиите турци

презъ 1393 г. Скоро следъ поробването ни езикътъ на новите владетели хваща бързо да се налага на раята като служебенъ. Изпърво ние сме взели да си служимъ съ турската държавническа, административна и правна терминология, която съ течение на времето изкоренъ измѣстятъ дотогавашните славянобългарски и гръцки технически думи.

А следъ време, когато общуването между българи и турци начева да взема по-миролюбивъ характеръ и ние вече се понасяме безъ особена съпротива по широко разливащите се турски житейски води, турскиятъ езикъ непрестанно и масово нахлува въ нашия народенъ говоръ и многобройни турски думи и изрази отъ всѣкидневния животъ на занаятчи и еснафи, на аскерлии, чиновници, сждии и бирници се загнѣздатъ въ нашия български езикъ. Говорътъ употребяванъ въ турския домашенъ битъ съ неговите турски обичаи, тжги и радости, галеници и хоканици, съ неговата кухня и покъщнина, изобщо говорътъ на цѣлокупния турски животъ става неизчерпаемъ източникъ на поробения български народенъ езикъ, който е грабилъ и граби съ ненаситна лакомия отъ промѣнливото турско езиково съкровище.

На първо време българското и турското название на единъ пред-

метъ, на една вещь, на едно понятие сж продължавали да се употребяватъ успоредно едното и другото. Обаче незабелязано турската дума, употребявана по-общо и отъ по-повелително мѣсто почва да става господстваваща, тя по-лесно прилѣга на устата и вмѣсто да се мисли и да се дири съответната българска, ние сме почнали да използваме готовата, току-що чула турска дума — тъкмо тъй както правятъ днешните наши вестникарски преводачи, които съ лекаржка „оторизиратъ“ и „промулгиратъ“. Та „за леснина“ ние сме почнали да си служимъ въ домашния си говоръ все повече съ турски думи, пренебрегвайки нашите, българските. Но не само за леснина — у насъ е станало народностна черта да си чупимъ и кривимъ говора споредъ тоя на случайния ни чуждоезиченъ събеседникъ, вече и отъ недостойна угодливостъ.

И тъй, „за леснина“ ние сме възприели необозримо много, често съвсемъ ненуждни турски думи, които напълно сж измѣстили българските. Хубавата наша стара дума „опона“ бива измѣстена отъ турската „перде“, „стъкло“ отъ „джамъ“, „мѣдникъ“, „мѣнци“ отъ бакъръ. Вече никой не казва „сметана“ — тя ни се чини вече чужда, ненаша — а всѣки дѣло „каймакъ“ дори и въ та-

кава противна комбинация като: „тая дамата, е отъ каймака на обществото“. Днесъ всички казваме „камчикъ“ и само дружбашките джандари може би носѣха навремето си „бичъ“ за да насаждатъ у нашето гражданство дружбашки добродетели. На нашия простъ народъ все още не му „уйдисва“ на устата да каже „нарочно“, а си дума „максусъ“; той не казва „дори, поне, да, разбира се“, а си дума по турски: „бия, баримъ, хий, хелбетъ“. Нашите селени все още пиятъ вода отъ „кайнакъ“, а изворите оставятъ за по-младото гражданство; тѣ си плюятъ „на табаните“ когато искатъ да вървятъ по-бърже; всинца ние пушимъ „явашъ“ или „сертъ“, „тютюнь“ — кой както е „алѣшисалъ“. Мало и голѣмо не пита по български „дюканджията“ (макаръ че очаква да има) „имате ли?“, а по турски — „нѣмате ли памучни чорапи?“ — „памуклу чорабъ йокму?“.

Презъ течение на вѣковете българинътъ се е отчуждилъ отъ българската дума, турската му става по-свойска, по-изразна и разбрана.

(следва)

Абонирайте се на в. „Варненски Коренякъ“

перации у насъ. Отъ изнесеното ясно проличаха неджзитъ и прѣчкитъ, които спъватъ развоа на тия кооперации. Отъ мнозина се под-чертава, съ дебели линии, нелоял-ната конкуренция, която нѣкои кооперации водятъ помежду си. Така напр. изнесе се, че въ нѣкои градове, както е случаятъ въ гр. Варна, сж открити клонове и заве-дения, издръжката на които коству-ва твърде скъпо на кооперациитъ. Не сж рѣдки случаитъ да се про-дава въ тия клонове виното много по-ниско отъ коштуемата му цена. Вънъ отъ това, поражда се една борба между външнитъ и мѣстни винарски кооперации, раздухвана отъ хора стоящи начело на клоно-ветъ. Всичко това дава достатъчно много доводи въ рѣцетъ на непри-ятелитъ — частнитъ притежатели на голѣмитъ винарски складове.

Вѣрно е, че нѣкои кооперации, благодарение на по-добритъ си из-би, механизирание на винопрерабо-тването и на подготовения сиперсо-налъ, произвеждатъ по-добри вина, като се мжчатъ да се нагаждатъ на консуматоритъ, за смѣтка на мѣстното производство, по единъ, често пжти, недостоеенъ за коопе-ративното дѣло начинъ. Използува се характерната българска черта, че всичко чуждо е много по-хуба-во отъ мѣстното. Въ сжщностъ, обаче добре е известно, че до преди пропадането на лозята отъ филосе-рата едни отъ най-добритъ, мно-го търсени и високо ценени бѣха варненскитъ вина. Сжщитъ за се-га сж измѣстени отъ пазаря. бла-годарение на редъ причини. Не е далечъ, обаче, деня, когато варнен-скитъ вина отново ще спечелятъ своя пазаръ. За по-скорошното при-ближаване на тоя тѣй желанъ денъ има да изиграе голѣма роля вар-ненската винарска кооперация „Ди-мьтъ“, която съ откупване избата на Д-во „Гроздъ“ е поставена вече при по-благоприятно положение. *Съдействието на варненскитъ ло-зари въ това направление е повече необходимо.* Безспорно наложител-но е едно разбирателство между ржководещитъ кржгове на коопе-рация „Димьтъ“ и тия на винарски-тъ кооперации, които иматъ клонове въ града като напр. кооперация „Сунгурларски мискетъ“ и пр. Кооперация „Димьтъ“ може да държи на складъ и продава на желе-щитъ сунгурларски и др. вина. Сто-рено това, благоприятна стремежъ за произвеждане по-добри вина, съ-цель задоволяване пазаря, ще бж-де единствено решаещия фактъ, а търпимостта на почвата на коопе-ратизма ще въодушевява дѣло-то на честния трудолюбивия и из-мжченъ български лозаръ.

Външната ни търговия презъ 1936 год.

Впечатлението отъ статистикитъ за външната ни презъ 1936 година търговия е, че ние явно вече се на-мираме въ единъ периодъ на сто-панско възобновление, очертавано вече отчасти още презъ течението на 1935 год. Глобалната ни вън-шна търговия се е вече подобрила презъ течението на изтеклата го-дина, къмъ края на която тя е би-ла 7,100 милиона лева, въ кржгли цифри, срещу 6,200 милиона лева презъ 1935 год. Балансътъ на на-шата размѣна, въ края на 1935 г., се явява съ активенъ остатъкъ отъ 730 мил. лева. Презъ последния петгодишенъ периодъ, 1932—1936, най-важниятъ излишъкъ отъ на-шия износъ върху нашия вносъ, регистриранъ, въ 1933 год., съ-около 634 милиона лева, указва се по-доленъ съ около 85 милиона ле-ва отъ констатирания такъвъ въ края на 1936 год.

Общото тегло на нашата външна търговия е установено въ 1936 год. на 851,922 тона срещу 603,470 то-на, сир. съ единъ излишъкъ отъ около 250,000 тона.

Тегло на внесенитъ и изнесенитъ стоки за периода отъ 1932—1935 г.

година тегло стойност тегло стойност
внесено на внесе- изне- на изнесе-
ния квинт. сено ния квинт.

1932—261·134—130— 587·041 —59
1934—230·859— 96— 430·528 —66
1934—246·203— 95— 396·145 —64
1935—276·403—109— 327·067 —99
1936—282·790—112— 569·132— 69.

Между 1935 и 1936 г. стойността на внесения квинталъ се е увели-чила съ 3 лева, а оная на изнесе-ния намалѣла съ около 30 лева. Зарегистрираното покачване на вне-сеня квинталъ произхожда, въ голѣма частъ, отъ известни първични материи, предназначени за запаса-ването на нашата индустрия. Отъ друга страна, продължаване спа-дането на известни български про-дукти и наложително растящитъ жертви на нашитъ износители, за запазване външнитъ дебушета, обя-сняватъ отчасти констатираната въ стойността на изнесения квинталъ еволюция; тя се дължи сжщо, до известна степенъ, и на факта, че въ регистрирания въ нашитъ прат-ки въ странство излишъкъ най-го-лѣмиятъ дѣлъ принадлежи на зър-ненитъ храни, които съставляватъ единъ атрикулъ отъ голѣмо тегло, но отъ една сравнително малко висока стойностъ. Така за доказа-телство на това, ние привеждаме нѣколко цифри, споредъ които на-шиятъ износъ на зърнени храни се е издигналъ до около 250,000 тона за 1936 год. срещу 41,000 тона за непосредствено предидущата годи-на.

Износътъ ни презъ 1935 г. по-казалъ единъ излишъкъ отъ 657 мил. лева, въ сравнение съ 1935 г., раз-предѣлени, както следва по глав-нитъ категории на продуктитъ:

	Въ милионни левове
зърнени храни (пшеница, ржжъ, ечемикъ и царевица)	+ 463
бобъ	+ 31
трици	+ 19
слънчогледови зърна	+ 11
фий	+ 9
кюспе	+ 42
дървени вжглища	+ 9
слънчогледово масло	+ 26
орѣхи и кожи	+ 9
ябълки	+ 6
живи свини	+ 32
заклани кокошки	+ 28
прѣсно месо	+ 64
свинка масъ	+ 30
яйца	+ 64
агнешки кожи	+ 42
разни	+ 16

Тоя излишъкъ е билъ у равнове-сенъ (контрабалансиранъ) отъ ча-сти само, разбира се, съ продаж-бата ни на тютюнъ въ 1936 год. (—121 мил. лева), на десертно гроз-де (—58 мил. лева), на сухи сливи (—43 милиона лева) и други про-дукти отъ по-малка важностъ.

Въ отдѣла на вноса, който е съ-около 173 милиона лева повече отъ ония въ 1935 г., ние забелязваме следнитъ главни излишци за 1936 г. въ сравнение съ 1935 год.:

	лева
материи и текстилни продукти	+79,729,000
метали и тѣхни проду-кти	+62,296,000
кожи	+35,343,000
желѣзопжтни вагони и трамваи, автомобили, кораби и пр.	+30,642,000
щавящи материали бои и лакове	+17,710,000
растителни масла	+15,247,000
воскъ и пр.	+13,214,000
каучукъ, балатумъ и пр.	+13,214,000

Напротивъ ние забелязваме, ви-наги въ вноса, следнитъ главни на-маления въ 1936 год., въ сравнение съ 1935 год.:

	лева
машини, инструменти, апарати и оржжия	—57,679,000
химически произведения	—18,329,000
хартийни произведения и първични материи	— 5,449,000

Въ класирането на нашитъ до-ставчици клиенти, първото мѣсто се заема винаги отъ Германия, ко-ято купила отъ насъ стоки за 1,860

мил. лева презъ 1936 год. срещу 1,562 мил. лева за презъ 1935 г., а продала ни, въ замѣна, ржкодѣл-ни стоки за 1940 мил. срещу 1935 мил. за преръ 1935 г. Второто мѣ-сто въ категорията на нашитъ до-ставчици се пада на Чехословакия (224 мил. лв.), трето на Австрия (181 мил. лв.) четвърто на Велико-Британия (146 мил. лв.) и пр.

Второто мѣсто измежду главни-тъ ни клиенти принадлежи за 1936 г. на Велико-Британия съ около 454 мил. лв. (остатъкътъ въ на-ша полза е 307·7 мил. лева), тре-тото е на Белгия съ 146 мил. лв. и единъ остатъкъ отъ 98·5 мил. лева въ наша полза и пр.

Главниятъ ни износъ, тютюнътъ намалѣлъ съ 6,400 тона, отъ 340 мил. лева стойностъ, (върху единъ износъ отъ 19,5000 тона); тоя на рапицата е почти нищоженъ (—46 мил. лв.) Износътъ на гроздето спадналъ отъ 30,600 тона на 22·300 (на стойностъ по-малко отъ 29 мил. лева), вследствие лошокачествена-та реколта и малкитъ цени въ Гер-мания. Но всичко това далечъ е уравниено отъ увеличението на из-носа на зърнени храни и много други артикули, както се то вижда отъ горната ни износна таблица. Новоопредѣленитъ отъ Велико-Бри-тания контингенти за бекона сж ограничили съвършено неговия из-носъ и унищожили надеждата да се създаде въ България беконова индустрия; обаче, износъ, особено въ Германия, на угоени свини за-мѣсти отчасти тоя на бекона. (Спо-редъ рапорти на комисаря на О. Н. въ България.)

Отъ гореказанитъ кратки сведе-ния следва, че ходътъ на нашата външна търговия за презъ 1936 г. се представлява по-добъръ. Пре-възходството на нашия износъ надъ нашия вносъ, предвидъ условията, при които се е развилъ стопански-ятъ животъ на страната ни, е извън-редно много задоволително и пока-зва, че ние сме се борили храбро и целесъобразно противъ нашитъ кооптенти по външнитъ пазари.

Прогресивното затвърдяване на нашитъ финансии и методичната търговска политика на българско-то правителство даватъ надежди за едно по-важно презъ 1937 год. по-добрене на нашитъ размѣни и за едно по-трайно въобще възобно-вление на животъ.

Изъ „La parole bulgare“

Годишниятъ абонаментъ на вестника е само два-десетъ и петъ лева.

Балкански туризъмъ.

На 18 того ще се събере въ А-тина комисията по туризма на Ико-номическия Съветъ на Балканското Споразумение.

Комисията ще се занимае съ изуч-ване на най-добрия начинъ на съ-трудничество на разнитъ бюра и туризъмъ, съществуващи въ четире-тъхъ балкански столици и на раз-предѣлението на материала на ту-ристическата пропаганда. Освенъ това, тя ще се занимае още за съ-прикосновение съ интернационал-нитъ туристически организации, ка-то тия на централния комитетъ на международния туризъмъ, седалище-то на който е въ Парижъ, на меж-дународното съединение на офици-алнитъ органи на Хагската туристи-ческа пропаганда и международно-то Съединение на Брюкселския ту-ризъмъ.

Комисията ще разгледа още въз-можността да се направи туристи-ческа пропаганда чрезъ радиопона, да се насърчатъ междубалкански-тъ училищни пжтувания, да се опре-дѣли единъ денъ на пропаганда за въ полза на туризма, да се подо-бри службата на статистиката на туристическото движение и да се издаде единъ общъ за четиритѣхъ държави отъ Балканското споразу-мение туристически бюлетинъ.

ХРОНИКА

Поканватъ се членоветъ на Културно-Просвѣтно Икономи-ческо Д-во „Варненски Ко-ренякъ“ да се явятъ на

ОБЩОТО РЕДОВНО ГО-ДИШНО СЪБРАНИЕ,

което ще се състои на 28 т. м. въ 10 часа пр. пладне въ зала „Съединение“.

Поради важността на днев-ния редъ, присжтствието на всички членове е необ-ходимо.

Ще се даде отчетъ отъ на-стоятелството и контролната ко-мисия, ще се гласува бюджета и ще се избере ново настоя-телство и контролна комисия.

На 2.III т. г. Варненското Кул-турно Благотворително Д-во въ София е дало своята традиционна Варненска вечеръ въ градското ка-зино съ участието на видни артисти —варненци. Д-во „Варненски Ко-ренякъ“ по тоя случай е изпратило следната телеграма:

„На всички варненци присжтству-ващи на Традиционната Варненска вечеръ, поднасяме сърдечни поздра-ви и благопожелания за добри у-спѣхи.

Нека дейността на всички вар-ненци бжде насочена за блага на гр. Варна.

Чрезъ дружна дейностъ къмъ на-предъкъ трѣбва да бжде девиза на варненци“.

Председател (под.): Ат. Мановъ.

На 14 т. м. се произведоха из-бори за общински съветници. Въ Варна сж избрани следнитъ гра-ждани: Ив. Г. Калайджиевъ, Конст. Ст. Минева, Арх. Ж. Богдановъ, Петъръ Стояновъ, Ив. П. Мариновъ, Д-ръ Юрд. Г. Димитровъ, Димитъръ П. Димитровъ, Д-ръ Ив. В. Бояджи-евъ, Дим. Пан. Курдовъ, Инж. Тома Дервентски, Г. Люцкановъ и Конст. Пан. Николовъ.

На избранитъ съветници предстои тежка и отговорна задача, съ която тѣ ще трѣбва да се справятъ. Вар-на е градъ, за който трѣбва да се полагатъ особенни грижи и затова ние желаемъ шото новитъ избрани-ци на града да проявятъ нуждната, осторожностъ при изпълнение на длъжността, съ която Варненско-то гражданство ги е натоварило. Ние ще следимъ тѣхната дейностъ, защото само по дѣлата може да се сжди за общественика.

Приятно ни е да съобщимъ, че дъщерята на нашия съгражда-нинъ Янко Януси, Г-ца Атина се е вънчала за Г-нъ Жакъ Андрея Ие-ни. Нашитъ благопожелания на мла-доженцитъ за щастливъ животъ.

Въ църквата „Св. Арх. Миха-илъ“ е погребанъ първиятъ българ-ски свещеникъ въ Варна К. Дънов-ски. Лошо впечатление прави, че гробътъ е съвършено изоставенъ. Църков. настоятелство, мислимъ, че трѣбва да вземе мѣрки, за да се поддържа гроба въ редъ. Паметта на заслужилитъ варненци трѣбва да се тачи.

Строителниятъ сезонъ на-стжпи. Общинската управа трѣбва да се погрижи за туряне въ редъ ул. „Д-ръ Пюскилиевъ“.

На пазарния площадъ отдавна сж построени сергии. Изразходвани сж значителни суми, а стоятъ още неизползувани. Трѣбва да се напра-ви нужното отъ общинската управа.

Четете и разпространя-вайте в. „В. Коренякъ“.

Печатница „Просвѣщения“ П. Зен-гиновъ, ул. „Шуменъ“ 2. — Варна